

SPORTSKE AKTIVNOSTI OSOBA SA POSEBNIM POTREBAMA

S. Pakaški, Razvojno savetovalište, Dečiji dispanzer, Dom zdravlja Pančevo
Z. Đurđev, Dispanzer za sportsku medicinu, Dom zdravlja Pančevo

---

SPORTS ACTIVITIES OF THE PERSONS WITH SPECIAL NEEDS

Children and persons with special needs participate in sports activities suitable to their preserved abilities. The example of the active participation and accomplishing significant results in sports activities is the Sports club for children and youth with special needs «Marble» which is established on 22.08.2004. and gather over 150 sportsmen with mental handicaps from five municipalities of the Southbanatic district. Members of the club «Marble» together with the members of the association MNRO from Pancevo and with the team of football and table tennis players from the Center «Heart in apple» from Jabuka have participated in the First National Summer Game of the Special Olympiad of Serbia, held in Piroto from 24th till 27th of June 2006. In this Olympiad participated 9 cities of Serbia and Pancevo was represented by 40 sportsmen and 9 coaches. There were teams in football, basketball, table tennis and athletics. The participants had been prepared during the whole year and they participated also in the 19th Belgrade marathon. The success wasn't dropped behind because they achieved significant results. They have won 2 gold, 3 silver and 5 bronze medals.

Key words: the sport of the mental handicapped persons, national special Olympiad

Deca i osobe sa posebnim potrebama učestvuju u sportskim aktivnostima primereno svojim očuvanim sposobnostima. Primer aktivnog učešća i postizanja značajnih rezultata u sportskim aktivnostima je Sportski klub za decu i omladinu sa posebnim potrebama «Kliker» iz Pančeva koji je osnovan 22.08.2004. godine i okuplja preko 150 sportista sa mentalnim hendikepom iz pet opština Južnobanatskog okruga. Članovi kluba «Kliker» su zajedno sa članovima udruženja MNRO iz Pančeva i ekipom fudbala i stonog tenisa iz Doma «Srce u jabuci» iz Jabuke učestvovali na Prvim nacionalnim letnjim igrama Specijalne Olimpijade Srbije održanim u Pirotu od 24. do 27. juna 2006. godine. Učestvovalo je devet gradova Srbije, a Pančevo je predstavljalo 40 sportista i 9 trenera. Učestvovala su ekipe fudbala, košarke, stonog tenisa i atletike. Učesnici su razvrstani kao laka i umerena mentalna retardacija. Učesnici su se spremali tokom cele godine, a učestvovali su i na 19. beogradskom maratonu. Uspeh nije izostao, postignuti su zapaženi rezultati. Osvojene su 2 zlatne, 3 srebrne i 5 bronzanih medalja.

Ključne reči: sport mentalno hendikepiranih osoba, nacionalna Specijalna Olimpijada.

Za decu i osobe sa posebnim potrebama je od višestrukog značaja bavljenje fizičkim aktivnostima i njihovo učešće u sportu primereno očuvanim sposobnostima. Primer aktivnog učešća i postizanja značajnih rezultata u sportskim aktivnostima je Sportski klub za decu i omladinu sa posebnim potrebama «Kliker» iz Pančeva. Sportski klub «Kliker» je osnovan 22.08.2004. godine a okuplja preko 150 sportista sa mentalnim hendikepom i to iz pet opština Južnobanatskog okruga. Od sportskih aktivnosti neguju se: fudbal, košarka, atletika, stoni tenis, plivanje, boće, pikado, džudo. Pored učešća u sportskim aktivnostima klub razvija i inkluzivne programe kao i zadovoljenje kulturnih, vaspitno-obrazovnih, zdravstvenih, higijenskih, socijalnih i drugih potreba njihovih članova. Članovi kluba «Kliker» su zajedno sa članovima udruženja MNRO iz Pančeva i ekipom fudbala i stonog tenisa iz Doma «Srce u jabuci» iz Jabuke učestvovali na Prvoj nacionalnoj letnjoj igri specijalne Olimpijade Srbije održane u Pirotu od 24. do 27. juna 2006. godine. Manifestacija je prvi put održana kod nas, nacionalnog je karaktera, a kao gosti su pozvane reprezentacije Makedonije i Bugarske. Učestvovalo je devet gradova iz Srbije. Pančevo je predstavljalo 40 sportista i 9 trenera. Učestvovala su ekipe fudbala, košarke, stonog tenisa i atletike. Fudbalska ekipa je bila iz Doma «Srce u jabuci» iz Jabuke, brojala je 10 članova koji su bili razvrstani kao umerena mentalna

retardacija. Ekipa koja se takmičila u stonom tenisu je takođe bila iz Doma u Jabuci a članovi ekipe su takođe bili svrstani u kategoriju umerene mentalne retardacije. Mušku atletiku su zastupali 10 članova kluba «Kliker» razvrstanih kao laka mentalna retardacija dok je mušku košarkašku ekipu predstavljalo 8 članova iz kluba «Kliker» i udruženja MNRO iz Pančeva svrstanih u kategoriju lake i umerene mentalne retardacije. Članovi kluba «Kliker» imaju trening tokom cele godine sem u vreme zimskog raspusta i to u trajanju 15 dana. Treninzima rukovodi Predsednik sportskog kluba «Kliker» g-din Miodrag Maksimović, profesor fizičkog vaspitanja. Članovi su uglavnom sadašnji i bivši učenici specijalne škole «Mara Mandić» u Pančevu gde je inače zaposlen profesor Maksimović. Donja granica uzrasta učesnika je 11 godina, dok gornja granica ne postoji. Jedan vid provere spremnosti učesnika je bio odlazak na 19. beogradski maraton koji je održan aprila 2006. godine. Na maratону su prvi put učestvovali članovi kluba «Kliker» i sportisti udruženja za pomoć MNRO iz Pančeva. Učestvovalo je 20 članova kluba predvođenih sa pet trenera. Učesnici iz Pančeva su imali priliku da se lično sretnu sa promoterom ovogodišnjeg maratona g-dinom Karl Luisom, najvećim atletičarem svih vremena. Sportski klub za decu i omladinu sa posebnim potrebama «Kliker» iz Pančeva veoma posvećuje pažnju zdravstvenoj zaštiti svojih članova čemu može posvedočiti kartoteka Dispanzera za medicinu sporta Doma zdravlja u Pančevu. Što se tiče dece sa posebnim potrebama u sportsko-medicinskom smislu ne postoji potreba za češćim pregledima nego što je to određeno standardima sportskih grana ili statutima takmičenja u kojima ta deca učestvuju. No i pored redovnih sistematskih pregleda članovi kluba se pregledaju i pred takmičenje. Sportsko-medicinski sistematski pregled ove dece se pored ustanovljavanja stepena mentalne retardacije ne razlikuje u odnosu na pregled ostalih učesnika u sportu. Izvodi se po principima i načelima sportske medicine sa uobičajenom metodologijom. Na početku nje bitno decu upoznati sa pregledom, potrebom obavljanja i načinom sprovođenja istog. To se obavlja u prisustvu trenera odnosno vaspitača, ponekad i roditelja, uvažavajući kognitivne sposobnosti svakoga od njih. Pristup ovom uvodnom delu pregleda je veoma bitan da bi se obezbedila što bolja saradnja u nastavku. Uporan, kontinuiran rad sportista i njihovih trenera doneo je i zapažene rezultate na nacionalnim Letnjim igrama Specijalne Olimpijade Srbije. Osvojene su 2 zlatne, 3 srebrne i 5 bronzanih medalja. Pored pojedinačnih bilo je i ekipnih nagrada i to muška i ženska košarkaška ekipa osvojili su bronzane medalje, a fudbaleri su osvojili četvrto mesto. Grad Pančevo je bio najuspešniji grad po broju osvojenih medalja, najbrojniji u odnosu na broj disciplina i najprimereniji u ponašanju. Učesnici su bili smešteni u Hotelu «Piroto» u Pirotu. Pored zadovoljstva koje su donele osvojene nagrade, za decu je od velikog značaja upoznavanje i druženje sa vršnjacima iz drugih gradova kao i upoznavanje grada Pirota. Mnogima je ovo bio prvi boravak van Pančeva. Odlazak na ove igre sportistima i trenerima pomogli su SO Pančevo i Direkcija za izgradnju i uređenje Pančeva. Dogadjaj je medijski praćen u lokalnom listu «Pančevac», Radio Pančevu, B92 kao i na web stranici kluba «Kliker» (www.kliker.org.yu). Klub «Kliker» je dobio poziv za gostovanje iz Nigerije. Ove aktivnosti su neobavezne za razliku od obaveznih školskih aktivnosti, odvijaju se u slobodno vreme, vrsta sporta je po slobodnom izboru uz aktivno učešće roditelja dece. Organizovanjem Prvih nacionalnih letnjih igara Specijalne Olimpijade Srbije, deci i osobama sa posebnim potrebama omogućeno je učešće na svetskim Specijalnim Olimpijadama koje postoje u svetu od 1968. godine.

Članak urađen u saradnji sa predsednikom sportskog kluba «Kliker» Miodragom Maksimovićem i trenerom Gordanom Krstić.